

Tirsdag d. 14. juni: Kvinders civilretlige stilling. I. Forældremyndighed. II. Den ugifte moder og hendes barn. III. Formynderskab.

Onsdag d. 15. juni: Kvinden i den sociale lovgivning og i foreningsretten.

Torsdag d. 16. juni: Kvinder i kommunale embeder og bestillinger. I. offentlig fattigpleje og omsorg for forældreløse. II. Byernes skolekommissioner. III. Særlige domstole.

Fredag d. 17. juni: Kvinders kommunale og kirkelige valgret.

Lørdag d. 18. juni: Kvinders politiske valgret.

Samtlige møder holdes i „*Philharmonie*“s sale, Bernburgerstrasse 22a, Berlin. Adgangskort koster 8 Rmk. (medlemmer af „Dsk Kv. Sf.“ 6 Rmk.)

D. K. R. har hovedkvarter hotel Ludvig Dahm, Mittelstrasse 20.

D. K. R.'s Medlem af Arrangementsudvalget er fru Louise Gætje.

Dette er en *meget* sammentrængt gengivelse af det fuldstændige Program. Det er ikke noget ringe stof, kvinderne her optager til forhandling.

Om Aarsagerne til Kvindespørgsmaalets Fremkomst.

Foredrag, holdt i Studenterforeningen Februar 1898 af

Magister artium *Ida Falbe-Hansen.*

Det er saavist ingen talemaade, naar jeg siger, at jeg føler mig beklemmt ved at staa her. Fra dette sted har der lydt saa mange skønne og stærke, saa mange aandfulde og kraftfulde ord, — og jeg har aldeles intet af den art at give. De res ledende senior maa attestere, at jeg staar her udelukkende paa grund af ingen andens havelse.

Men hvorfor er jeg da gaaet ind paa at komme her? Fordi jeg mener, at ingen af os ældre har ret til at holde os tilbage, naar ungdommen ønsker at faa os i tale om sociale spørgsmaal. Thi disse spørgsmaal er fremfor alle andre vor tids spørgsmaal. Studenterforeningens udvikling er et ret paalideligt spejl af tiden. Der var en tid, da de æstetiske spørgsmaal var alt — der var en anden tid, da de politiske spørgsmaal slugte alle andre interesser. Saa kom de sociale spørgs-

maals tid, og de vil sikkert kræve interessen en rum tid endnu.

Naar man nu har henvendt sig til mig uværdige og bedt mig at tale om et af de sociale spørgsmaal, der beskæftiger vor tid, er det sikkert ikke, fordi man mener, at jeg har noget særligt interessant eller aandfuldt at sige. De vilde, det ved de sikkert, af andre kunne faa storslaaede historiske vuer. De vilde kunne faa dybtgaaende filosofiske undersøgelser — jeg kan intet saadant give. Jeg formoder, at naar man har henvendt sig til en kvinde, er det, fordi man i vore dage forstaar, at de, der staar udenfor og de, der staar indenfor, altid maa have et noget forskelligt syn paa tingene — og det er altid det sikreste at se tingen fra saamange sider som muligt.

Man har da ønsket, jeg skulde tale om *kvindesagen*, og man har givet mig frie hænder til at tage sagen frem til belysning fra hvilken side, jeg vil. Jeg vil da ikke gøre propaganda, men jeg har valgt at tage det op, hvad det egentlig er, der har fremkaldt kvindebevægelsen, fordi det forekommer mig, at der ofte er gledet lidt let hen derover baade af kvindesagens venner og af dens fjender. De første har haft for travlt med vejen og maalet til at fæste øjet paa udgangspunktet, og de sidste ja de har som oftest benægtet, at der er et kvindespørgsmaal, og naar de saa skulde forklare, hvoraf da al denne rummel kom, har de ofte givet nogle underlige svar. Jeg vil nævne et par udtalelser, der er fremkomne fra særlig fremragende mænd i Norden.

En siger: Det er bare noget, som nogle gamle jomfruer har hittet paa. Fordi de ikke har kunnet blive gift, har de lavet hele kvindesagen. Hvad skal man sige dertil? Jeg tænker: De gifte koner har saavist ikke været de mindst ivrige, og det tilmed endda de lykkelige gifte. Nomina sunt

En anden: Kvindesagen er et af de sikreste tegn paa, at verden vil snart forgaa. Naar kvinderne glemmer, et deres plads er i hjemmet, da kan verden ikke bestaa. . . . Ja da har verdens undergang været nær mange gange ja det har den jo ogsaa.

Hvad er kvindesagen da? Lad mig sige, hvad den ikke er. Den er efter min mening ikke en vild Asgaardsrej, der vil vende op og ned paa tingenes orden, gøre kvinder til mænd og mænd til kvinder. Men den er heller ikke en af disse store gribende, tændende og blændende tanker, der sætter alle hjerter i flamm, noget, hvorom man maa sige: saa stor en tanke har aldrig været tænkt før!